5 bani exemplarul. - Anul XXXII - Nr. 221

ICGB

Miercuri 13 August 1914

ABONAMENTE
ROMÂNIA: Lei 4.65 pe 3 luni, 9.15 pe 6 luni, 18. pe un an
STRĂINĂTATE: Lei 10. pe 3 luni, 20. pe 6 luni, 40. pe un an

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ
TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE

Redacția și Administrația: — București — 17. Brezoianu. 17

Scrisori din Turcia

Atitudinea României

Constantinopol, 9 Aug.

Lumea otomană și străină de aici urmărește cu multă atențiune și cu vădit interes atitudinea României atât în conflictul european cât și în concertul balcanic. Și părerea generală este că România, după cum în războiul balcanic a spus ultimul cuvânt, și în conflictul general ea va fi chemată să joace un rol însemnat. Toți admiră politica plină de înțelepciune a Regelui și a guvernului român, politica adoptată din primele momente ale conflagrațiunei generale și care, se crede, va fi continuată până în ultimul moment.

Dar ceea ce preocupă acum o pinia publică din Turcia, este atitudinea ce va lua România în concertul balcanic.

De câteva zile se află în București Talaat bey și Halil bey, doi bărbați de seamă a Turciei, cari au venit în Capitala României să concerteze cu guvernul român și cu delegații greci asupra atitudinei statelor balcanice în războiul european și să rezolve unele chestii importante, rămășițe de ale nenorocitului război balcanic.

Vizita lui Talaat bey la București, după ce mai întâi ministrul de interne al Turciei s'a consfătuit și cu guvernul bulgar în trecerea lui prin Sofia, are azi o deosebită importanță. De cât va timp se vorbește cu insistență de reconstituirea faimosului bloc balcanic care de data aceasta nu va fi constituit în potriva unuia din statele balcanice ci e vorba de un bloc balcanic, în adevăratul înțeles al cuvântului menit să apere interesele peninsulei în războiul care s'a deslănțuit în Europa.

Intre statele balcanice mai există însă unele chestiuni, cari constituie o piedică serioasă pentru realizarea acestui bloc balcanic. Aceste chestiuni sunt consecința fie deciziei Europei fie tratatului dela București.

In primul loc, faimoasa chestie a insulelor Chios și Mitilene separă Turcia de Grecia și întreține între aceste două state un spirit de răzbunare. Și cu toate că chestia insulelor nu este opera tratatului dela București, cu toate acestea, ori de câte ori s'a adus în discuție această chestie, România a luat o parte care cum activă la rezolvirea ei. Intâlnirea marelui vizir cu Venizelos a fost împiedicată de precipitarea evenimentelor.

Intrevederea la București fusă dintre Talaat bey și Zaimis, sub auspiciile guvernului român, va pune capăt, odată pentru totdauna, acestei chestii.

Incât privește celelalte chestiuni, consecințe ale tratatului din București, credința în cercurile conducătoare otomane este, că guvernul român nu va căuta să împiedice apropierea între statele balcanice, apropieri care nu pot avea loc și nu pot fi durabile cât timp se va prezinta actuala stare de lucruri din Balcani.

Relativ la înțelegerea între statele balcanice, se pun înainte două combinații. După unii e vorba de formarea unui bloc în care să intre toate statele din Peninsula Balcanică, care bloc va adopta o atitudine neutră tot timpul cât va dura războiul și defensiva, când unul din statele mari din Europa va căuta să se atingă de integritatea vre unuia din balcanici. După alții e vorba numai de o înțelegere între România, Turcia și Bulgaria, un fel de triplă înțelegere balcanică.

Rezultatul întrevederei din București va face lumină deplină asupra tuturor combinațiunilor puse la cale.

O înțelegere fie a tuturor statelor balcanice, fie numai a unora din ele, devine azi imperioasă pentru ca focul din Europa să nu se întindă și în Balcani. Atitudinea unuia din ele în divergință cu celorlalteî poate să deslănțuiască un al treilea război balcanic ale cărui consecințe funeste sunt ușor de prevăzut.

Deocamdată privirile sunt îndreptate spre România a cărei atitudine va influența mult asupra atitudinei celorlalte state din Balcani și cu deosebire asupra atitudinei Turciei.

Naum Apostolescu.

CE SE PETRECE

la granița ruso-austro-ungară

Rușii au incendiat Noua Suliță austriacă. — Populația austro-ungară se refugiază în România

Dorohoi, 10 Iulie

Dacă în timpuri normale, rolul unui corespondent de ziar nu este tocmai ușor, rolul acesta devine cu atât mai greu în împrejurări ca acele prin cari trecem astăzi.

Când la granița ruso-austro-ungară, așa de aproape de granița noastră, se petrec aproape zilnic ciocniri și alte fapte cari aŭ îndurerire și asupra populațiunei noastre, când în jurul acestor întâmplări se răspândesc zvonuri de tot soiul, când totul se exagerează, datoria unui cronicar conștiincios este să asculte și să afle totul, dar să aleagă numai ceeace este adevărat.

Nu toate ziarele sunt însă pătrunse de această datorie. Și așa vedem cum cele mai fantastice versiuni și cele mai inexacte știri despre evenimentele dela granița ruso-austro-ungară găsesc ecoŭ în acele ziare.

Eri după amiază rușii aŭ incendiat Noua-Sulița austriacă.

Iată faptele așa cum s'aŭ petrecut:

Se știe că trupele austro-ungare, după ciocnirea de acum o săptămână cu trupele ruseștĭ, la punctul Noua-Sulița dela frontieră, aŭ isbutit să înainteze mult pe teritoriul rusesc, ocupând toate localitățile basarabene de pe malul Prutului până la o distanță de 40 km. de Noua Sulița. Rușii se retrăgeaŭ din calea trupelor austriace cari înaintau mereŭ.

Zilele acestea însă, aŭ sosit puternice detașamente ruseștĭ din interiorul Rusieĭ spre frontieră. Trupele austriace spre a evita ciocnirile au început a se retrage spre granița austriacă, părăsind toate localitățile pe cari le ocupaseră în Basarabia.

Eri la amiază, trupele ruseștĭ, în număr considerabil, se găseaŭ în fața Noueĭ-Sulițe austriace, jumătate de kilometru distanță de vama românească Molnița, pe malul nostru al Prutului.

Populația austriacă din Noua-Sulița, îngrozită, a început a fugi.

Unii aŭ plecat spre Cernăuțĭ, Dorna și alte localități din interiorul Bucovineĭ, alții cari n'aŭ mai avut timp să fugă acolo, aŭ venit la Prut, spre granița românească, trecând în județul Dorohoi și cerând protecție. Aŭ intrat astfel vreo 80 familiĭ de țărani, compuse din 200 persoane, fiind primite la Molnița și apoi împrăștiate prin satele noastre (Lunca Molnița, Oroftiana, etc.) de lângă Prut. Din orașelul ilerta s'aŭ adus imediat câteva care cu pâini cari aŭ fost imediat distribuite acestor nenorociți.

Rușii, când aŭ intrat în Noua-Suliță austriacă, aŭ găsit prin urmare orașul aproape deșert.

Imediat aŭ dat foc orașului. Aŭ aprins vama, un hotel, bursa și cazarma jandarmilor. Flăcările văd bine cu repeziciune și aŭ cuprins toate clădirile din centrul orașului.

Spectacolul ce'ți oferă ziua namiaza mare un întreg oraș în flăcări, este de sigur tot ce poate fi mai grandios și în același timp înspăimântător.

Grozava priveliște a fost urmărită de pe malul românesc al Prutului, de către autorități, populațiunea locală și numeroase persoane venite acolo din orașul nostru.

D-l prefect Artur Stavri plecase din timp cu automobilul la Molnița.

Populația austriacă din Noua-Suliță, refugiată în județul nostru, privea de asemenea de pe malul românesc la tristul spectacol.

Cei mai mulți plângeaŭ văzând cum elementul distrugător nimicește avuturile lor părăsite în voia soarteĭ.

Focul a continuat până noaptea târziu. Mai tot centrul orașului a fost distrus. Aŭ scăpat numaĭ mahalalele.

Se știe că austriacii invadând acum o săptămână pe teritoriul rusesc, aŭ incendiat de asemenea o mare fabrică de cherestea din Noua-Suliță rusească.

In timpul incendiului s'aŭ auzit pe malul nostru chiar, venind din depărtare, ecouri de lovituri de tun. Probabil că s'a dat unde va la granița Galițieĭ o luptă între trupe de artilerie.

*

Incheind prezentul articol, nu mă pot opri de a nu vorbi despre bravii noștri funcționari de la granița Molnița.

D-nii G. Gali, girantul vămeĭ Molnița, D. Florescu, funcționar vamal și plutonierul de grăniceri Georoescu de la picheții respectiv, înfruntând orice primedie și cu riscul vieței, staŭ neclintiți la posturile lor, dând pildă vie de cum trebue să știe funcționarul să'și îndeplinească datoria.

Sunt informat că, pentru bravura de care daŭ dovadă, d-l prefect A. Stavri a notat și recomandat locului în drept pe acești vrednici funcționari, spre a li se acorda cuevnita răsplată.

Bruno.

La ce se reduc

succesele trupelor germane

Paris, 9 (telegramă sosită la 10 August). — **Succesele anunțate de depeșile germane sunt de pe acum localizate, iar eșecul suferit de trupele franceze este de asemenea redus la proporțiunile fluctuațiunilor obicinuite soartei luptelor. Totalul pierderilor franceze (morți, răniți, dispăruți, prizonieri) e departe de a atinge cifra de 10.000, anunțată de informațiunile germane. Numărul tunurilor luate de germani este mult inferior numărului tunurilor pe cari trupele franceze le-aŭ luat în Alsacia. Moralul este excelent. Armata noastră din Alsacia își urmează înaintarea spre Colmar. (A. R.)**

LANCIERI BELGIENI

RAZBOIUL EUROPEAN

- Serviciul nostru telegrafic -

Pe frontul oriental

(Din ediția de eri de dimineață pentru Capitală)

Mari victorii ruseștĭ

— Trupele ruse aŭ pătruns cu 90 klm. în interiorul Germanieĭ, punând stăpânire pe patru orase —

Ministrul Rusieĭ a primit o telegramă oficială din Petersburg, prin care se confirmă victoriile trupelor ruseștĭ în potriva germanilor.

Trupele ruse aŭ pătruns în interiorul Germanieĭ cu o distanță de aproape 90 klm. de la frontieră.

In urma lupteĭ ce s'a dat lângă Insterburg, victoria a rămas de partea rușilor, cari aŭ pus stăpânire pe oraș.

Trupele germane aŭ fugit în dezordine lăsând în mâinile rușilor un mare număr de tunuri, numeroși prizonieri, precum și o mare cantitate de material de război.

Germanii aŭ cerut să li se acorde un armistițiu spre a îngropa morții, dar comandantul trupelor ruse a refuzat categoric aceasta, continuând a înainta în interiorul Germanieĭ.

Insterburg-ul este al patrulea oraș german, care se află în mâinile rușilor.

Știrea victorieĭ armateĭ ruseștĭ a produs aci mare impresie.

I. F.

Rușii

au pătruns pe teritoriu austriac

— Svonul circulă la Iași — Iași, 10 August

O telegramă sosită pe cale indirectă de la frontiera austriacă anunță că localitatea Novo Selița ar fi fost incendiată de către ruși.

Se mai anunță că târgușorul Boian, de pe teritoriul austriac, ar fi ocupat de trupe ruseștĭ, în urma unei grave lupte.

In această telegramă se afirmă, că la ceasurile 5 d. a., s'aŭ auzit pe teritoriul românesc îndgă frontieră, bubuituri de tun. Trupele ruseștĭ amenință să pătrundă în Cernăuțĭ. Trupele austriace opun o rezistență energică.

*

Neputând controla veracitatea acestor știrĭ, le înregistrăm sub cuvenită rezervă.

Austriacii

au ocupat Novo Selița

— DIN SURSA AUSTRIACA —

Lemberg, 10. — Ziarul „Slovo Polski" anunță din Cernăuțĭ, că **trupele austro-ungare aŭ pătruns pe neașteptate în Novo Selița, iar ofițerii ruși, cari erau tocmaĭ la masă, s'aŭ refugiat în grabă din oraș.**

In Novo Selița, se găsia un detașament mai mare de soldați ruși, cari aŭ părăsit în fugă orașul.

Pe frontul occidental

(Din ediția de eri de dimineață pentru Capitală)

RUSII

desmint victoriile germane

Petersburg, 10. — **Prin comunicate publicate la diferite date, „Wolffbureau" a adus la cunoștința publică, că trupele germane aŭ învins pe ruși mai întâiŭ la Stalupoennen și apoi i-aŭ respins din Gumbinnen, luându-le 8000 de prizonieri. Prin alte comunicate aceeași agenție a anunțat alte succese germane, cari fiecare ar fi adus retragerea rușilor spre graniță. Azi „Wolffbureau", nepuțincios de a ascunde mai multă vreme realitatea care iese la lumină, recunoaște că trupele ruse sunt în posesiunea orașului Gumbinnen. Acest pas pune în relief valoarea comunicatelor militare ale lui „Wolffbureau". Victoriile germane par în adevăr straniĭ în prezența faptului că luptele din zilele trecute aŭ avut ca rezultat retragerea complectă a germanilor peste râul Angerapp, care retragere invederează insuccesele germane și de altă parte pune în stăpânirea rușilor partea din Prusia răsăriteană de peste Vistula. (A. R.)**

In Caucaz e liniște

— Agenția Westnik desminte minciunile răspândite de agențiile germane —

Petersburg, 10. — Wolffbureau a răspândit în străinătate știrea că revoluțiunea ar fi isbucnit în Caucaz, degenerând în război civil, că regimentele însă fidele guvernului sunt în luptă cu cele revoltate, că populațiunea de la graniță obosită de desordinele sângeroase implorâ pe Turcia să intervie spre a restabili ordinea. Aceste știrĭ sunt minciuni caracteristice de o rea voință sistematică ale agenților germane și austriace, cari caută pe calea născocirilor să înducă în eroare opiniunea publică europeană asupra situațiunii interne din Rusia. Agenția Westnik este autorizată a declara că domnește ordine perfectă în întreg Caucazul, a cărui populațiune a dat numeroase probe de lealitate. Nu numaĭ că indigenii nu caută protecțiunea Turcieĭ, dar voluntarii indigeni sunt atât de numeroși în cât sunt refuzați. Agenția Westnik a primit știrea că mai multe triburi de ertiri aŭ cerut viceregelui Caucazului autorizațiunea de a lupta în armata rusă. (A. R.)

MIȘCARE IMPOTRIVA RAZBOIULUI IN ANGLIA

Cuschaven, 10. — *Scrisori sosite din Londra anunță că în Capitala Angliei s'a pornit o puternică mișcare în contra războiului.*

Toate taximetrele poartă placarde cu inscripția: „Nu vrem război cu Germania".

FAMILIA REGALA BELGIANA VREA SA SE REFUGIEZE IN ANGLIA

— Sursă germană —

Berlin, 10. — **Toate ziarele anunță, că familia regală belgiană face pregătiri să se refugieze în Anglia.**

UNDE AU DEBARCAT TRUPELE ENGLEZE

Berlin, 10. — *Știrĭ sosite aici anunță, că trupele engleze aŭ debarcat la Calais și Dunkerque cu destinația pentru Belgia.*

GERMANII INTREBUINȚEAZA GLOANȚE DUM-DUM

Paris, 10. — *(Via Petersburg).* — *Guvernul francez a protestat pe lângă puterile semnatare ale conventiunii de la Haga în privința întrebuințării de către germani a gloanțelor dum-dum. (A. R.)*

Germanii în Bruxelles

— O campanie londoneză contra comerțului german —

Londra, 10. — *(Via Petersburg). Ziarul „Daily Mail" află că germanii aŭ intrat în Bruxelles unde aŭ proclamat starea de război, aŭ interzis locuitorilor de a eși după înserare, aŭ luat ostatici, cum și aŭ pus mâna pe toate comunicațiunile telegrafice ale Bruxelului cu lumea întreagă afară de Anvers.*

Importanți fabricanți și comercianți din Londra aŭ deschis, cu concursul guvernului, o campanie, având de scop distrugerea comerțului german împreună cu companiile britanice. Presa pretinde că această campanie se află în mâini viguroase.

Toate ziarele din Londra, spre a preîntâmpina lipsa de hârtie aŭ redus la mai bine de jumătate formatul lor.

Același ziar anunță sosirea la Paris a d-lui Giolitti cu o gravă misiune politică. (A. R.)

Situația trupelor franco-belgiene

— COMUNICAT AL MINISTERULUI DE RAZBOI FRANCEZ —

Paris, 10. — **(Via Petersburg).** — **Comunicat al ministerului de războĭ:**

Situațiunea rămâne aceeași în Belgia, unde forțele germane continuă mișcările spre Vest precedate de forțe de cavalerie în recunoaștere în direcțiunea Gand și spre granița franceză.

Armata belgiană este pregătită în tabăra întărită dela Anvers.

La Vosgi situațiunea neschimbată. Ofensiva germană în Lorena, care era un răspuns la atacul nostru, și a continuat eri noapte, s'a oprit. Astăzi nicĭ un atac n'a avut loc contra pozițiunii numite Grand-Douronne și Nancy.

S'aŭ produs ciocniri pe înălțimile de la Nord de Lunéville; atacul germanilor a fost slab.

Este sigur că, dacă pierderile franceze din ultimele zile aŭ fost serioase, ale germanilor aŭ fost tot așa și s'aŭ produs pe înălțimile de la Nord de Lunéville.

LUPTELE din ADRIATICA

PIERDERILE MARINEI AUSTRIACE

Viena, 10. — **După o știre oficială din Cettinge, 14 ofițeri superiori și 176 oameni de echipagiu ai crucișetorului „Zenta", care s'a scufundat în lupta cu flota franceză, aŭ scăpat pe solul muntenegrean. Printre cei salvați se află cincizeci de răniți Toate celelalte știrĭ răspândite în presa străină asupra pierderilor marineĭ austriace, cari sunt în legătură cu luptele din Adriatica, sunt neadevărate. (A. R.)**

SITUAȚIA LA PARIS

— Sursă germană —

Berlin, 10. — *Ziarul „Daily Telegraph" din Londra dă o descriere a situațieĭ din Paris, spunând că demonstrațiile patriotice aŭ încetat cu totul.*

Cafenelele sunt închise de la orele 8 seara, iar restaurantele de la 8 jumătate.

Teatrele și sălile de spectacole aŭ fost închise, iar străzile sunt aproape pustii.

TRUPE GERMANE LA GRANIȚA OLANDEZA

Paris, 10. — *(Via Petersburg). Guvernul Țărilor de jos, din cauza aparițiuneĭ trupelor germane la granița olandeză, a repetat la Londra și la Paris asigurările energice că va menține neutralitatea. (A. R.)*

Japonia

declară războĭ Germanieĭ

Petersburg, 10. — **Depeșe din Tokio. — Japonia a declarat războĭ Germanieĭ. (A. R.)**

RASPUNSUL GERMANIEI LA ULTIMATUL JAPONIEI

Berlin, 10. — **Insărcinatul de afaceri japonez a primit, ca răspuns la ultimatul japonez, azĭ dimineață, declarațiunea verbală următoare: „La cererile japoneze guvernul german n'are să dea nicĭ un răspuns. Guvernul german se vede obligat să recheme pe ambasadorul săŭ de la Tokio și să înapoieze pasportul însărcinatului de afaceri japonez la Berlin".** (A. R.)

NEUTRALITATEA CHINEI

Washington, 10. — *Japonia a dat asigurări Statelor Unite că neutralitatea Chineĭ va fi observată în cursul războiului germano-japonez. Statele Unite aŭ răspuns că speră că Japonia nu caută dobândire de teritorii și că își va împlini făgăduiala de a restitui Kiao-Ciau Chineĭ (Reuter).*

Statele Unite apără Bruxelul

***Londra, 10.* — Ministrul Statelor Unite la Bruxelles a informat autoritățile germane că este însărcinat de Statele Unite să apere Bruxelul și să ia seama ca să se observe legile războiului. (A. R.)**

VOLUNTARI GARIBALDIENI IN ARMATA FRANCEZA

Paris, 10. — *Iosef Garibaldi a sosit din New York la Paris și a propus ministrului de războĭ formarea unuĭ puternic cerc de garibaldieni voluntari. (A. R.)*

VAPOARE DANEZE DISTRUSE DE MINE

Londra, 10. — **Două vapoare daneze s'aŭ izbit de niște mine în marea Nordului și aŭ sărit în aer. Amiralitatea britanică previne vasele neutre ca, înainte de a se angaja în marea Nordului, să ia informațiuni la amiralitate carĭ sunt căile curățate de către flota engleză. (Reuter).**

CAUZA DEMISIEI FOSTULUI MINISTRU DE INTERNE ENGLEZ

Berlin, 10. — **Din Londra se anunță, că fostul ministru de interne englez, John Burns, a demisionat, fiindcă era împotriva războiului și făcuse cunoscut, că războiul va provoca în Anglia o mare mizerie socială.**

PIERDERILE SUFERITE DE FRANCEZI

Berlin, 10. — Ziarul „Lokalanzeiger" anunță că șefiĭ armateĭ vor publica abia mai târziu perderile suferite de francezi, spre a putea da date precise.

Trupele germane continuă urmărirea francezilor.

STAREA IMPARATULUI FRANZ IOSEF

Viena, 10. — Ziarul „Avanti" din Roma pretinde că Consulta ar fi primit o telegramă a unuĭ gând o gravă boală a împăratului Francisc Iosif. „Correspondenzbureau" constată că împăratul Francisc Iosef se bucură de o sănătate excelentă, expediază afacerile fără cea mai mică oboseală, și primește zilnic pe miniștrii și alte persoane fără să se menajeze câtuși de puțin. (A. R.)

Războiul astro-sârb

(Din ediția de eri de dimineață pentru Capitală)

Luptele austro-sârbe

Serajevo, 10. — **După povestirile răniților sosiți, luptele victorioase de la Višegrad și Rudo aŭ fost duse crâncen și cu înverșunare. Trupele noastre carĭ s'aŭ luptat eroic cu o vitejie demnă de admirare, aŭ făcut inamicului pierderĭ enorme. Din faptul că într'un singur șanț s'aŭ găsit 500 de uciși, se poate vedea că pierderile sârbești aŭ fost extraordinar de mari. Și noĭ am avut pierderĭ considerabile, ceea ce trebue mai ales s'o atribuim temerității și disprețului de moarte cu care trupele austriace s'aŭ aruncat asupra inamicului. Ofițerii asigură că soldații austriacĭ nu pot fi opriți din avântul lor: lupta cu baioneta este metoda lor de luptă preferată. (A. R.)**

Sofia, 10. — Din Niș se comunică, că acolo sosesc încontinuu trenurĭ cu răniți. Din cauza lipseĭ de medicĭ și pansamente, rănițiĭ sunt ținuți în vagoane câte 8 ceasurĭ. Mulțĭ dintre rănițiĭ povestesc că artileria austriacă trage de la marĭ depărtărĭ și că soldații sârbi aŭ tras de multe orĭ, fără de a vedea inamic.

R.

CUMNATUL FOSTULUI MOSTENITOR FRANZ FERDINAND RANIT IN LUPTELE CU SARBII

Budapesta, 10. — **Cumnatul asasinatului arhiduce moștenitor Franz Ferdinand, contele Leopold Nostiz, care se înrolase ca voluntar în armata austro-ungară, a fost rănit în lupta de la Lesnița, lângă râul Drina.**

Victoria armatei sârbești

— Ce povestesc românii întorși în patrie prin Serbia —

Giurgiu, 10 August.

Astă seară, cu vapor special, aŭ sosit în localitate d-nii: Pascal Toncescu, avocat și fost deputat și Em. Antonescu, profesor universitar, însoțiți de numeroase familiĭ carĭ vin din Elveția, trecând prin Franța, Grecia, prin Serbia la Niș, de unde aŭ luat trenul spre Sofia, iar de aci la Rusciuk.

Persoanele reîntoarse în țară aŭ putut afla în trecerea lor prin Serbia că toate știrile cu privire la victoriile armateĭ sârbești corespund adevărului.

Intr'o ultimă luptă între sârbi și austriacĭ, sârbiĭ ar fi capturat 50 tunurĭ, ambulanțele, cum și muzicele militare austriace, carĭ aŭ fost aduse la Niș tocmaĭ în momentul când el sărbătorea victoria de la Sabatz.

D-l Em. Antonescu povestește că în Serbia entuziasmul e mare, și că trupele se duc la războĭ foarte vesele.

Pe tot locul în lunga lor călătorie, spre a veni în țară, românii aŭ fost foarte bine primiți, mai cu seamă în Serbia, unde li s'aŭ pus și trenurĭ speciale la dispoziție în mod gratuit.

După ce aŭ luat masa la restaurantul „Principesa Maria" din Giurgiu, aŭ plecat cu un tren special la București, la orele 10 seara.

Șahim.

RÂNDURI VESELE

HRANA „SPECIALA"

de C. COSCO.

Singura marfă care se vinde în vremea de acum sunt ziarele. Chiar panglicuțele, ciorapii ajurați, bluzele românești, așa de mult căutate, se resimt oarecum. Alimentele chiar, sunt ciudățenii pe carĭ numaĭ anume pungi și anume stomacurĭ le maĭ pot rivni și suporta. Dela un timp, mâncarea, îmbrăcămintea și încălțămintea s'aŭ transformat, printr'un procedeŭ chimic ca să zicem așa, într'o foiță de hârtie, cu niște literoaie de un metru pe ca, și carĭ în termenul medical ce i s'a dat, se numește *special*.

Eri de dimineață am cerut din noŭ nevestiĭ — sunt treĭ săptămânĭ de când repet cererea asta — am cerut să-mĭ dea cafea cu lapte. Așa am fost crescut de mic: dimineața mi se dădea cafea cu lapte. Privindu-mă milos, așa cum priveștĭ pe cineva a cărui nebunie crezi că nu se maĭ vindecă niciodată, nevastămea mi-a adus ediția de dimineață a *Universului*.

— Dar laptele, laptele de vacă? am întrebat-o.

— Ești un boŭ, mi-a răspuns scurt și s'a trântit pe canapea să se odihnească.

— Bine, zic, dar abia te sculași și te trânteștĭ pe canapea?! Cine o să ne gătească; văd că nu comanzĭ nimic bucătăresiĭ.

A zâmbit iarăș ca și cum ar fi vrut să zică „săracu!" și a luat și ea, pe canapea, ediția de dimineață a *Universului*.

— Bine dragă, dar tu nu ieĭ nimic dimineața în gură?

— Ce, ieștĭ chior? s'a răstit la mine. Nu vezĭ că...

— Că citeștĭ? Se poate, dar asta nu-mĭ astâmpără mie burta.

O lacrimă s'a ivit în ochiĭ eĭ. M'a privit din noŭ cu compătimire și am auzit-o șoptind: „Păcat de el: e dus de pe lumea asta, nu maĭ știe nimic".

Am plecat de acasă. La colțul străziĭ, un cetățean m'a isbit așa de puternic în piept, că dând cu spatele paste o femeie ce purta un copil în brațe în urma căreia veneaŭ un zarzavagiŭ și un lăptar, i-am culcat pe câte-șĭ patru la pământ, parcă aș fi fost o mitralieră. Când m'am sculat și am privit pe cetățeanul care mă lovise, ca și pe victimele mele, am observat că toțĭ aveaŭ câte un *Universul* în mână.

— Ce forță, dom'le, mi-am zis. Auzĭ să mă dea jos ca pe un fulg!

Un prieten care întâmplător trecea pe lângă mine (am o multime din acești prieteni *deștepți*, printre noctambulii Capitaleĭ, însărcinați de primărie să înghită ei cei dintâĭ praful care nu se mătură pe străzĭ despre ziuă) mă lămuri:

— Păĭ n'aĭ văzut? Toțĭ eraŭ cu ziarele în mână. D-ta se vede treaba că nu citiseși nimic, adică nu luaseși nimic în gură... cum vreĭ să reziștĭ? E un preparat chimic minunat acest *special*...

In tramvaĭ, conductorul nu mi-a luat taxa și nicĭ n'a băgat seamă când m'am suit: citea *Universul*. La o cotitură, un birjar a socotit că drumul maĭ drept e prin vagonul nostru. M'am mirat cum poate să albă așa socoteală: când am vrut să-l înjur, m'a oprit un domn:

— Nu vezĭ că citește *Universul* special, a ieșit acum!

Când să mă daŭ jos la biuroŭ, o doamnă (drăguță, ce să zic) mă prinde în brațe și mă strânge, mă strânge...

— Pardon, cuconiță, eŭ nu sunt nicĭ soțul dv. nicĭ maĭ ales amantul dv.

Și doamna nu vede, nu aude nimic. Mă strânge și maĭ cu putere.

— Doamnă, v'asigur că e ziua și că suntețĭ pe stradă, nu.. acasă.

Și doamna și maĭ înfricoșetor mă strânge.

Când am isbutit să mă desfac o clipă, am observat că d-na în chestie citea *Universul* și era cu ochiĭ pe o telegramă unde se spunea că australiecĭ torturează femeile și copiiĭ.. Era furioasă și avea impresia că a prins un austriac asupra căruia voia să-și verse tot focul.

La birou, nicĭ o lucrare: toțĭ citeaŭ ziare, ediții *speciale*.

Am plecat acasă. Era ora 1, întârziasem. In poartă un vecin mă întâmpină:

— Al întârziat; mi se pare că ți-a legat doamna lingurile de gât...

Când am intrat în sufragerie, ce să vezĭ: nevasta, băiatul, fetița, toțĭ cu jurnale în mână. Intru în bucătărie: Șarĭ, bucătăreasa, Anica, fata în casă, fiecare cu câte un *special*. Intr'un colț al bucătărieĭ, câinele, Azor, de asemenea cu un jurnal între labe.

— Eĭ bravo, va să zică mă așteptațĭ la masă?! o consolez pe nevastă pentru întârziere.

— Ba, pardon, suntem aproape gata. In tot cazul însă n'aĭ motive să te superĭ, fiindcă preparatul ăsta chimic de mâncare, nu-l ceva care se sleiește...

— Nicĭ mintea celuia care o prepară nu se sleiește?

— Poate, dar pentru asta sunt destule locurĭ la Mărcuța sau la Belu. Fapt e că nouă, femeilor, ne convine grozav. Nu ne maĭ stricăm mânușile cu talaĭ cepeĭ și cu spălatul vaselor... Dacă vreĭ, cere Anichi.

— Atunci prin urmare, zic, nu maĭ avem nevoe nicĭ de bucătăreasă!

— Bine înțeles.

Plin de fericire că fac o economie în buget de 45 leĭ lunar, n'am maĭ zis nicĭ pis și am cerut să-mĭ dea și mie un *special*.

De atunci, lucrurile merg struna. Dimineața, la prânz, seara — *special*. La aperitive, țiganiĭ mișună: *spicialul!* La cafenea, după prânz, *speciale*. M'am dus într'o zi la un hotel să întreb de un prieten care era vorba să sosească cu pielea pe el din străinătate, portarul m'a luat într'un colț și mi-a oferit:

— Voiți ceva... *speciale?*

La tutungerie *speciale* sau?... La berărie: bere *specială?*

O duc minunat: m'am îngrășat, pardo n,ca un porc. Atâtea lucrurĭ *speciale* să bagĭ în tine, nu-l puțin lucru. Heĭ, îmĭ zic eŭ, dacă ar putea omul să aibă totdeauna ceva *special*. Una e să aĭ ceva obișnuit și alta e să aĭ ceva *special*. Eĭ, dar nu e în toată vremea conflagrație europeană. Ar plezni neamurile de bine. De un neajuns însă mă cam resimt: capul mi-e doldora, sunt buimac. Imĭ hăue, scăfârlia; să mi-o daŭ la toate spălătoriile și tot nu mi-ar putea-o limpezi de zăpăceala ce e în ea. Visez și ziua și noaptea doar sorginți: sorginte sârbească, sorginte austriacă, germană, franceză, rusă, belgiană.... Capul meu e un geamantan de sorginți: o sor-*geantă*, ca să zic așa. Ale naibi *speciale!*

— Dar oare de somn or fi bune?

Și un prieten binevoitor, mă liniștește:

— E unul *special* (tot special!) pentru aceasta; e ziarul...*Cutare*.

Bine că maĭ vrea Dumnezeu și cu noi.